

Szegedi ünnepi hetek

A Grúz Állami Népi Együttes vendégjátéka a Dóm téren este fél 9-től.

XXIV Szegedi Nyári Tárlat a Horváth Mihály utcai Képtárban. Nyitva 10-től 18 óráig.

Czóbel Béla-émlékiállítás a Móra Ferenc Múzeum kupolagalériájában. Nyitva: 10-től 18 óráig.

Eifert János és Jung Zsuzsanna fotókiállítása a Bartók

Béla Művelődési Központban. Nyitva 10-től 18 óráig.

Kovács Tamás Vilmos festőművész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központ B galériájában. Nyitva: 10-18 óráig.

Vallomások az ember-ről. Csongrád megyében élő szakszervezeti díjas képzőművészek kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban. Nyitva: 10-től 18 óráig.

A DÉLEP Zenebarátok Kórusának hangversenye délután 4 órától a dóm-ban. Műsorukon Bach János passiója, vezényel Pál Tamás, kíséri a Budapest Kamarazenekar. Szólisták: Gregor József, Bárdi Sándor, Kenessey Gábor, Lengyel Ildikó, Vajda Júlia.

A TIT Csongrád megyei akvarista szakköre és a

Magyar Akvarista Terra-rista Országos Egyesület közös kiállítása a SZOTE Dóm téri Oktatási Épületben. Nyitva 8-20 óráig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Ember és környezete; Csongrád megyei parasztbútorok és viseletek; Kőolaj és földgáz; Szegedi galéria; Lucsképgyűjtemény; Hunok, avarok, magyarok; Budai György metszetei. Nyitva 10-től 18 óráig.

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye. Bálint Sándor-fotókiállítás Szeged-Tápén (Vártó út 4.). Nyitva: hétfő kivételével naponta 15-től 18 óráig.

Szeged múltja, jelene és jövője. Városháza kiállítás a Várkertben, nyitva 10-től 18 óráig.

Gyorsmérleg a fesztiválról

Ülésezett az intézőbizottság

Még négy előadás hátra volt, bár valamennyi premieren túljutottak (igaz, a grúz táncgyűjtésén csak részben), hogy tegnap délután megtartotta hagyományos évadzáró ülését a szegedi fesztivál intézőbizottsága. Papp Gyula, a városi tanács és az intézőbizottság elnöke mondott bevezetőt, vitázó összefoglalót; az elmúlt másfél hónap eseményeinek krónikáját, statisztikáját Horváth Mihály, az intézőbizottság titkára, a szabadtéri igazgatója ismertette; Oberfrank Géza művészeti vezető a jövő nyári terveit ecsetelte, s az ülésen felszólalt dr. Koncz János, a megyei pártbizottság

titkára is.

A tavalyi jubiláló szezon után némileg szűrkébben indult az idei nyár — kivált a propagandával —, noha az előkészületek járt utakon haladtak. A közel ötven rendezvényből mindegyiknek három jelentős programcsoport mozdított meg nagyobb tömegeket: a szabadtéri játékok, az ipari vásár és az ifjúsági napok. Valamennyi önmagában is kisebb fesztivállal ér föl. A szabadtéri 16 előadást tervezték, ami az István, a király belépésével 19-re bővült, s az ülés pillanatában 18 lehet a végeredmény, hiszen a csütörtöki premiert elmosta az eső. Így optimálisan 87 ezer nézővel számolnak az idei nyáron, ami a tervet 17-18 százalékkal teljesíti túl, a nézőtér 77 százalékos kihasználtságának felel meg. A rockopera iránti érdeklődés háttérbe szorította a többiét, hiszen míg tavaly átlagosan 5270 látogatót tartottak nyilván előadásoknál, most ugyanez a szám 4826 néző mindössze. Az István végig teltház. Közülük hasonlóképpen a grúz népi együttes produkciói, míg a további előadások 60-65 körüli, illetve 50 százalékal alatti a nézőtér kihasználtsága. Az okok csak részben vezethetők vissza a propaganda, illetve a közönségvezetés hiányosságaira. A Hunyadi László lényegében mit sem változott tavaly óta, a Faust előadását értékesnek minősíti a szabadtéri igazgatósága, míg a Rákóczirol az a véleményük, hogy a nézőknek tetszett, s ennyi kockázatot igazán vállalhatnak az úgynevezett könnyű műfajban, aminek választéktalanságán annyit évődtek kritikusok az elmúlt időszakban. A grúz együttesről szerzett futó benyomások is megerősítik a hét évvel ezelőtti tapasztalatokat: magas szintű technika, üde, megkapó, egzotikus és látványos táncok, érdemeik a közönség megkülönböztetett figyelmére.

Fokozódott mind a kiállítók, mind a nézők körében az ipari vásár iránti érdeklődés: tíz nap alatt 175 ezren látták. Lényegében zökkenőmentesen zajlottak le az ifjúsági napok is, a folklórtól a rockzenéig változatos programokkal, ahová beálltak az István, a király népszerű sztárai. A monster koncertet kivitték a Volán salakmotor-stadionjába, s nem utolsósorban ennek köszönhető, hogy az ifjúsági napok — ahol összeségében 60 ezer nézőt regisztráltak — után tisztább maradt a Belváros, mint az előző esztendőben. A közművelődési programokról elmondta Horváth Mihály, hogy az időszerű kiállítások számát hétre csökkentették s inkább jelentőségénél fogva emelkedett ki a nyári tárlat, mert színvonalában alatta maradt a várakozásnak. Miként a múzeum állandó kiállításait, az időszerű tárlatokat is körülbelül 20 ezren látták. Több koncertet tartottak a tavalyinál. A dóm három orgonakoncertjéhez tegnap negyedikként társult a Budapesti Kamarazenekar és a DÉLEP Zenebarátok Kórusának fellépése, s a Muzsikáló udvarba tervezett két esthez is jött egy újabb, a turkui Melos énekkar. A városi tanács házában föltűnést keltett a Szegedi Kisopera produkciója. A zenei rendezvényeknek 4 ezer 500 hallgatója volt. A szakszervezeti néptáncgyűjtések minőségét, a hagyományörző együttesek algvői fellépését, valamint a dorozsmai színművelőknél rendezett népzenei találkozót körülbelül négy és fél ezren nézték meg. A magas színvonalú két nyári eseményen az ipari tudományos konferencián és a könyvtárosok vándorgyűlésén két és fél ezren vettek részt. A különböző országos és nemzetközi szintű sportversenyekkel együtt körülbelül 460-480 ezer nézője volt az idei nyári hetek rendezvénysorozatának.

A szabadtéri játékokon május óta új művészeti vezető tevékenykedik. Oberfrank Géza, a város főzeneigazgatója felszólalásában különös hangsúlyt kapott, hogy frissítésre érett a szegedi szabadtéri színház. Nem annyira a lehetőség, inkább a környező világ változásai miatt, amiből az átlapolgár mindössze annyit lát, hogy régen fölépnek itt híres külföldi művészek, ma meg nem. Az István legfőbb tanulságaként az optimális hangzást, a jó színvonalú play back technikát említette, s ezzel összefüggésben fogalmazta meg az igazgatóságnak azt az igényét, hogy felelősen mozgassa el az előadások kivitelezési lehetőségeit is. Jövőre negyvenre csökkentik a bemutatók számát, s különleges, rendkívüli előadások akariák színre vinni, a fesztivál történetében először. Mozart Varázsfuvoláját. Ezenkívül a néptáncfesztivál galériája és a Győri Balett föllépése várható premierként, s a repertíz — közkívánatra — István, a király. Zárószavában a városi tanács elnöke azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az elkövetkezendőkben mind művészi színvonalban, mind technikai kivitelezésben, mind propagandában megújulásra kész Szeged szabadtéri színháza.

N. I.

Svájcba tart a Szeged Táncgyűttes

Nemzetközi folklórfesztiválra kapott meghívást a Szeged Táncgyűttes: a svájci Frioburgban 11 más ország néptáncosaival tartanak Tolbuhin sugáregyütt szerepelnek. A segerszemle kapcsán az európai néptáncművészettel foglalkozó kollokviumot is megszervezik, ezen Benkő Éva, a Népművelési Intézet igazgatója tart előadást a magyar folklór helyzetéről, s az „illusztrációt” a szegedi táncosok szolgálják. Pontosan egy hét múlva, 25-en indulnak a vendég szereplésre, szeptember 5-én érnek haza. Az indulásig még zsűfolt a program: az alkot-

mány napi ünnepségeken lépnek föl, majd 21-én, kedden délután 5 órakor nyilvános bemutatópróbát tartanak Tolbuhin sugáregyütt szerepelnek. Az érdeklődők azt a műsort láthatják, amellyel Svájcban vendég szerepel a Szeged Táncgyűttes. (Az üllési Fonó táncosai ugyancsak kiveszik részüket az augusztus 20-ai alkalmából rendezett ünnepi műsorokból: 19-én a makói szabadtéri színpadon adnak egyórás programot, az ópusztaszeri ünnepségen pedig a csongrádi Alföld együttesel közösen szerepelnek délután 2 órától.)

Cseppben a tenger

A grúz együttes csonka bemutatója

A vizes hasonlat „tollra jön”, bár ha nem szívesen, kénytelenek vagyunk élni vele. A Grúz Állami Akadémia Népi Táncgyűjtésének premijert, mint tegnap megírtuk, elmosta az eső. A műsor első részének számított — kevés híján — sikerült azért bemutatni, így a közönséggel és a vendégművészekkel együttérző recenzius sem tehet mást, megkísérli fölmutatni a cseppben a tengert.

Hálátlan, de nem lehetetlen vállalkozás. Hiszen bizvást mondhatjuk: a grúz együttes nagyívű, körültekintően szerkesztett, a színvonal határát túlszárnyaló szellemében kialakított és a soknemzetiségű ország nép-művészetéről nagyszabású tablót élénk társ teljes műsorából minden egyes darab — igen beszédes. A részletek következtetésekre buzdítanak az egészre vonatkozóan. Az együttes karaktere, művészeti céljai, a megvalósításuk módjai, a siker és ennek „titkai” — mind-mind „kiolvashatók”, akárcsak egyetlen táncszámból.

Legelőször a leginkább nyilvánvaló és tiszteletre méltó törekvésről: melynek lényege: a már fölmutatott, filmre vett, leírt népi hagyománykincset, az ősi szokásokat és tánclelméket úgy kívánják megőrizni, nemzedékről nemzedékre örököltetni, hogy napjaink táncszínpadain hatásos koreográfiákba ötvözik. Nino Ramisvili és Iliko Szuhisvili, az együttesalapító művészeti vezetők érdeme, hogy országuk változatos földrajzi tájainak, eltérő életmódú népeinek sajátos gondolatit, érzelmi és szokásvilágát a földkerekség minden részén érthető, érvényesülő táncnyelven közvetítik. Alkotói módszerük fontos sajátossága, hogy az eredeti mozdulatsort, vagy az elemét, vagy csak a gesztust, a testtartást választják ki, csiszolják, tökéletesítik, továbbfejlesztik, stilizálják, a saját alkotói képzetükkel létrehozott új mozgáselemekhez simítják. Színpadi térformákba szerkesztik, új, önálló tánckompozícióba foglalják. A vezérő elv: a mozgásművészet sokrétű hatáselemeinek minél teljesebb, minél gazdagabb megteremtése, mind tökéletesebb színpadi kiaknázása.

Nehéz röviden összefoglalni, mi minden jelzi és igazolja e művészeti törekvéseket. A táncművészek előadásmódjának legfőbb jellemzője, hogy a stilizált mozdulatokat művészen, finomra csiszoltan, pontosan, fegyelmezetten, a könnyedség hatását keltve tudják bemutatni. Táncszámaik között számos olyan produkció van, amelyeknek szigorúan kötött mozdulataiban rendkívül nehéz tánclelmek rejtőznek. Aki valamelyest „járatos” a művészeti ágban, tudja, hogy egyszerű gyakorlással, kiemelkedő mozgástehetség nélkül való-

színűleg lehetetlen boldogulni ebben az együttesben. Fizikai adottságok, a képességfejlesztő táncpedagógia eredményei, és persze a sok-sok tréning eredményei — egészen nyilvánvalóan mutatkoznak számaikban.

A férfiak akrobatikus teljesítményei, vagy éppen különleges, egyedülállóan finom mozgásai a bizonyítékok. Szerencsére műsoruk első számaiban is találunk kitűnő példákat. A férfiak harci táncában, a horumi-ban, vagy a hegyilakók táncában persze nem egyszerűen a nagy ügyességet, a fölényes technikai tudást csodálhattuk, hanem az együttes egyik legfőbb eredményére, a közös munkára, a hajszálpontos együttmozdulásra is látványos-hatásos példákat leltünk. A harmadik, tökéletesen azonos magasságú férfitanácsos színpadra vonulása, amint óraműpontossággal, már-már a precíz művészi megbízhatóságával emelték együtt a lábukat — élményszerű kép volt. A kockázatos-veszélyes, ezért roppant gyakorlatot igénylő, karddal, pajzsral vívott harci táncban a technikai bravúrokon kívül a színpadi tablő festőisége a leginkább megragadó. Az egyedülálló, mondhatnánk „világszám” spicetánc a műsor legemlékezetesebb részlete. A szokásos segédeszköz nélkül, egyszerűen csak finom, puha bőreszímákban spiccelő férfiak különleges, egyedi teljesítménye megérdemelten kapott vastapsot. A „gumiemberek”, a fergeteges iram-

ban forgó, térden, alsó láb-száron rohanó, szaltózó, erőművészt, légtornászt, kötél-táncost megsegényítő teljesítményekre képes, virtuóz szolisták — a nagyszerű karból is kiemelkedő legjobbak.

A dinamikus férfitanácsoktól erőteljesen elkülönböző női táncoknak a kecsesség, a kellem, a báj, a szelíd, mégis királyi öntudatos tartás ad karaktert. A földig érő ruhák alatt parányi lábmozdulatokból „összeáll”, jellegzetes, könnyed siklást imitáló lánytáncokban a gesztusoknak is különös jelentőségük van. A finom, lágy, szép ívű karmozdulatok, kéz- és főtartások, de még a pillantások is aprólékosan kidolgozottak.

A színpadi látvány esztétikumát erősítik az ugyan-

csak stilizált, az eredeti viseletekre legfőképpen apró részletekkel, vonalakkal, kiegészítőkkal utaló kosztümök. Színeik a táncok hangulatával, tartalmával harmonizálnak, ötletesen szolgálnak technikai megoldásokat és hatásosan emelnek-erősítenek különleges tánc teljesítményeket. A színházi élményt a népi hangszerek megszólaltatási tesztjei teljesítik. Mi érzékszerveinknek, fülünk, szemünk ingere, megkapjuk, pompás, egyedi összehangolásban.

Remélhetni, a hátralevő előadás nézőserege hosszabb ideig, teljességükben élvezhet, hiszen táncszínházi ingyencségeket, mint az esőszüntére mindhiába várakozó premierközönség.

Sulyok Erzsébet

